

щата, безъ обаче да бждемъ въ състояние да го подобримъ; и не прѣставахме да приписваме всичко лошо върху невѣжественното вмѣшательство на тогавашнитѣ министри. Наистина, тѣхни високипрѣвзходительства не сж имали нито достатъчно знание, нито достатъченъ авторитетъ, за да могатъ да засѣдаватъ въ придворния съвѣтъ и да се вмѣсватъ въ военнитѣ операции.

Но, и не бива да се твърди, че всичкото зло е идвало само отъ тамъ! Не, господа, защото ние сме, ние самитѣ сме, които не бѣхме достатъчно подготвени за тази работа, която се падна намъ. А между това, тази работа, още въ самия моментъ когато се започна войната, трѣбваше да бжде прѣдоставена на насъ, тѣй като не можаха да тръгнатъ да търсятъ на друго мѣсто офицери, които би могли да я изпълняватъ! Има още единъ особенъ важенъ пунктъ, върху който би слѣдвало да се обърне голѣмо внимание: щомъ единъ пжтъ всичко се повѣри въ ржцѣтъ на главнокомандующия, то, въ неговитѣ дѣйствия не бива вече да се мѣсимъ, «защото тогава, бѣдния генералъ, навѣрно ще бжде разбитъ, а всичката отговорностъ за несполуката ще падне върху тѣзи, които на 200 километра далечъ отъ неприятеля претендиратъ да управляватъ една армия, *която толкова много трудно е да се управлява и тогава, когато се намира човѣкъ на самото мѣсто, при нея*»^{*)}).

Но, време е, господа, да ви прѣдставя прѣдъ сердаря, името на когото стои въ началото на настоящата глава. Абдуль-Керимъ, прѣди да приеме главното командване на императорската армия въ Шуменъ, изпълнявалъ е сжщитѣ обязанности една година по-рано въ Сърбия. Той бѣше вече въ доста напръднала възрастъ и страдаше отъ болѣстъта на

*) JOMINI *Précis de l'art de la guerre*, I-re parte, p. 151.